

fig denne sin Bligt efterrettelig, „da vides ikke nogen bedre Anstalt derom at kunne ske“. Dog indstillede Kommissionen, at det yderligere blev forbudt under Bremerholms Straf og Waades og Redstavers Konfiskation, at ingen understaar dem at drage Waad i Seilbybet, eller bruge Flynbergarn, ikke heller at sætte der nogen (Fiske-Ruser, fra det yderste i Fjorden og alt opad Fjorden. Denne Indstilling motiverede Kommissionen saavel med Hensynet til at lette Sagens Opgang som til, at Seilbybet ikke til Hinder for Seiladsen belemredes med Fiskeredstaver.

Standpunktet i 1696—98 var saaledes dette baade fra Kommissionens og alle andre Vedkommendes Side, at Forbudsbestemmelserne mod de i Mandatet af 1664 og Fr. 1668 for ulovlige erklærede Fiskeredstaver, over hvis Overtrædelse der var ført lydelige Klager, burde paafes for Fremtiden under streng Straf overholdte, og i visse nærmere betegnede Retninger udvides. At man ellers ikke maatte fiske i Farvandet, og særligt at Skjødets af 11te November 1684 skulde hjemle Grev Conrad Reventlow som Eier af Frisenbold Eneret til at fiske i Seilbybet, faldt det hverken ham selv, til hvem Skjødets var udstedt, og som selv havde foranlediget Kommissionens Nedsættelse, eller nogen Anden ind at paafaa.

Som jeg tidligere har ophyst, blev Kommissionens Indstilling ikke stadfæstet af Kongen, men blev henlagt. Marsagen hertil maa vistnok søges i, at Chr. V's Danske Lov var udkommen saa Aar tidligere og i sig havde optaget hele Fiskerilovgivningen, saa at Regjeringen ikke kunde stille sig paa det Standpunkt, som Kommissionen havde indtaget, nemlig, at de af denne paaberaabte ældre Lovbestemmelser endnu vare bestaaende. Dertil kommer, at det turde være let forstaaeligt, at Regjeringen saa kort efter, at det store Værf var fuldbgyrdet, at give en Lovbog for hele Riget, neppe kunde nære nogen Tilboielighed til strax at begynde at ændre paa dette ved at give en særegen Fiskerilov for Randers Fjord.

Det var Hundrede Aar senere, at atter en Eier af Frisenbold samlede Gaard og Gods i sin egen Interesse reiste Spørgsmaal om Fiskerirettighederne i Randers Fjord, nemlig i den Sag som af Stadfeld paadømtes ved Dommen af 12te December 1797 (Bilag 7). Det har særdeles Interesse at undersøge, hvorledes nu 100 Aar efter Sækkommissionen af 1696—98 hin Eier bedømte sine Fiskerirettigheder, hvorpaa han støttede disse, og hvilke han mente, at disse vare. Herom er det lykkes at tilveiebringe særdeles fylldige Oplysninger.

Paa den Tid havde Eieren af Frisenbold Carl August von Hardenberg-Reventlow, Hertugelig Brunsvig-Lyneborgsk Geheimeraad, Herre til Stamhusene Frisenbold, Lohtrup, Bruunsgaard og Calløe p. p., bortforpagtet Frisenbold og Lohtrup Fiskerier til Sieur Rasmus Siemsen af Randers. Selve den originale Forpagtningskontrakt, der er af 3die Mai 1786, beror i Geheimarkivet og følger hoslagt i Aftryk (Bilag 16). Der findes i den Intet nævnet om nogen Eneret. Derimod klagede Forpagteren i samme Aar over, at Beboerne af de til Fjorden grændende Byer benyttede ulovlige Fiskeredstaver. Dette foranledigede Godsforvalteren — eller hvad han ellers har været — paa Frisenbold D. Friis til under 26de September 1786 at lade udgaa en „Promemorie“, som han lod forkynde i de nævnte Byer, og hvori han paa sit høie Herkabs Vegne advarer alle Vedkommende i de Randers Fjord tilgrændsende Byer imod med saaadanne utilladelige Fiskeredstaver at lade sig finde „denne paa Fjorden til Brug, særdeles i Strømmen, hvor ei heller maa findes Ruser, under Straf af at Redstaverne vilde blive konfiskerede som ulovlige. Promemoret følger hoslagt aftrykt i sin Helhed (Bilag 17).

Man ser heraf, at den Ret, som Frisenbold Herskab mente at have, var til at forbyde de tilgrændsende Beboere at fiske i Fjorden i Særdeleshed i Strømmen med ulovlige Redstaver. Bemeldte Beboere rettede sig imidlertid ikke efter Promemoret. De vedbleve tvertimod at bruge de i samme omtalte Redstaver, og da Herskabs Udsendinge vilde konfiskere nogle ved Uggelhusene forefundne Kringelgarn (Waad), bleve de af Uggelhuserne overfaldne — som det hedder — „saavel i virkelig Gjerning som Ord“.

Herskabet frede nu til at anlægge Sag mod Uggelhuserne og lod denne føre for sig af Birkedommer Høeg. Sagen incamineredes den 31te Oktober 1797 af Høeg, men de Indstævnte hverken mødte eller lode møde, saa at Sagen samme Dag blev optaget til Dom. Hele Høegs Procedure med Alt hvad han fremlagde — med Undtagelse af Thingsvidnerne og den under 24de December 1736 af Rasmus Arebo notarialiter bekræftede Afskrift af Sækkommissionsforretningen af 1696—98 — ligger endnu in originali i Rougesø med flere Herreders Arkiv, hvorfra Hr. Sagfører Harder har erhvervet en bekræftet Afskrift deraf.